

TILDELINGSBREV TIL MATTILSYNET FOR 2016

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Budsjettvedtak og fullmakter	2
3.	Mål og faglige prioriteringer	4
4.	Nærmere omtale av tildeling for 2016.....	13
5.	Rapportering	14
6.	Styringskalender.....	18

1. INNLEDNING

I dette tildelingsbrevet meddeles departementenes styringssignaler og Stortingets budsjettvedtak for Mattilsynet i 2016. Prop. 1 S (2015-2016) for Landbruks- og matdepartementet og Prop 1 S Tillegg nr. 1 (2015-2016) ble behandlet i Stortinget 11. desember 2015 på grunnlag av Innst. 8 S (2015-2016).

Tildelingsbrevet legger vekt på særskilte forventninger og krav og skal sees i sammenheng med Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet (virksomhetsinstruksen) fastsatt 1. september 2014. Virksomhetsinstruksen angir virksomhetens myndighet og ansvar og den presiserer departementets øvrige krav innenfor rammen av Reglement for økonomistyring i staten.

2. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER

2.1 Utgifter

Med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet, Prop 1 S Tillegg nr. 1 (2015-2016), Innst 8 S (2015 – 2016) og Stortingets behandling av denne, stilles følgende beløp til disposisjon for Mattilsynet i 2016:

Kap. 1115 Mattilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	
01	Driftsutgifter ¹	1 186 057
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 301
71	Tilskudd til erstatninger - <i>overslagsbevilgning</i>	4 200
	Sum kap. 1115	1 203 558

¹ Stortinget har vedtatt en totalbevilgning på post 01 på 1 188 157 000 kroner. LMD har holdt tilbake 2,1 mill. kroner til dekning av utgifter til nasjonal ekspertise i internasjonale organer og EØS-oversettelse.

Midler fra andre budsjettposter

Det blir stilt til disposisjon 0,2 mill. kroner til beredskapsplanlegging og øvelser knyttet til oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Helse- og omsorgsdepartementet kap. 702 post 21 Beredskap. Se også pkt. 4.7.

2.2 Inntekter

Med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet, Prop 1 S Tillegg nr. 1 (2015-2016), Innst 8 S (2015 – 2016) og Stortingets behandling av denne, bevilges følgende beløp til Mattilsynet i 2016:

Kap. 4115 Mattilsynet

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	
01	Gebyrer m.m.	156 886
02	Driftsinntekter og refusjoner	5 619
	Sum kap. 4115	162 505

Kap. 5550 Miljøavgift på plantevernmidler

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	
70	Miljøavgift på plantevernmidler	50 000

2.3 Budsjettfullmakter

Med forbehold om Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet, får Mattilsynet følgende budsjettfullmakt:

Overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02

2.4 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet har i Rundskriv R-110 delegert enkelte fullmakter til departementene. Disse fullmaktene kan departementene ved behov delegere videre til underliggende etater, jf. rundskrivet pkt. 2.7. Dersom Mattilsynet har behov for fullmakter ut over de som delegeres gjennom dette tildelingsbrevet, bes Mattilsynet ta dette opp med Landbruks- og matdepartementet, herunder begrunne behovet for fullmakten. Delegasjon av fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester er gitt i instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet av 1. september 2014.

2.5 Personalfullmakter

Ansettelses-, fullmakt til å opprette nye stillinger og fullmakt til å fastsette lønn delegeres til Mattilsynet. Landbruks- og matdepartementet ansetter administrerende direktør i Mattilsynet og avgjør også alle saker knyttet til topplederens arbeidsforhold.

Mattilsynet har fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil 20.000 kroner til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten (Statens personall håndbok pkt. 10.22). Erstatningskrav utover 20.000 kroner sendes Landbruks- og matdepartementet.

3. MÅL OG FAGLIGE PRIORITERINGER

Mattilsynets planarbeid for 2016 skal tilpasses relevante målsettinger og styringssignaler som blant annet er gitt i Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet og som er nærmere utdypet i dette tildelingsbrevet.

Regjeringen har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform og forventer at alle statlige virksomheter gjør tiltak for å bli mer effektive. For 2016 er kravet for alle driftsutgifter som tildeles over statsbudsjettet, satt til 0,7 pst. Dette er innarbeidet i beløpet som er stilt til disposisjon.

3.1 Strategiske utfordringer og overordnede mål

Mattilsynet er den sentrale myndighetsaktøren i gjennomføringen av matpolitikken. Mattilsynet skal arbeide for følgende mål:

- sikre helsemessig trygg mat og trygt drikkevann
- fremme god helse hos planter, fisk og landdyr
- fremme god dyrevelferd og respekt for dyr
- fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn
- ivareta miljøvennlig produksjon

Hensynet til aktørene langs hele matproduksjonskjeden skal ivaretas, herunder markedsadgang i utlandet.

Ved forvaltning av matloven skal hensynet til trygg mat og trygt drikkevann veie tyngst.

Mattilsynet skal i tillegg arbeide for målene i annen lovgivning Mattilsynet forvalter.

Mattilsynet skal arbeide for å opprettholde og videreutvikle forbrukernes høye tillit til matforvaltningen og matproduksjonen.

Veiledning og utøvende tilsyn i direkte kontakt med de som skal etterleve regelverket, er kjernevirksomheten til Mattilsynet. God kunnskap om lokale forhold er viktig for å gi brukerne tilpasset veiledning og for å sikre et effektivt, målrettet og godt synlig tilsyn.

Det forventes at Mattilsynet fortsatt har oppmerksomhet på mer enhetlig håndheving av regelverket på ulike faglige ansvarsområder og på tvers av ulike regioner.

Mattilsynet har en sentral rolle i regelverksutviklingen. Forenkling og brukervennlighet skal, så langt dette er faglig forsvarlig, legges til grunn, både nasjonalt og internasjonalt. Det skal samtidig tas hensyn til de forpliktelsene som følger av internasjonale avtaler og behov som identifiseres gjennom tilsynsarbeidet.

Stadig flere utfordringer har en tverrfaglig karakter som helt eller delvis ligger innenfor Mattilsynets ansvarsområder. For å kunne møte slike utfordringer på en offensiv måte, kreves det god samhandling og effektiv koordinering internt i Mattilsynet og samarbeid med andre fagmyndigheter, næringer og organisasjoner i Norge. Utfordringene krever også tverrsektoriell, helhetlig og målrettet samhandling i ulike internasjonale organer. Mattilsynet skal ha oppmerksomhet rettet mot forhold som kan påvirke utviklingen og spredningen av antimikrobiell resistens. Andre eksempler på tverrfaglige utfordringer er matsvindel, matsvinn og kombinasjonseffekter av kjemikalier ("cocktaileffekter").

Mattilsynet har også beredskapsoppgaver. Mattilsynet skal prioritere å kunne håndtere hendelser som kan true folkehelsen, mattryggheten og plante-, landdyr- og fiskehelsen.

Det forventes at Mattilsynet fortsatt gjennomfører og følger opp tiltak for å styrke informasjonssikkerheten i IKT-systemer og infrastruktur.

Mattilsynet skal følge opp konklusjoner og anbefalinger i inspeksjonsrapporter fra ESA med spesiell vekt på anbefalinger som er gjennomgående ved flere inspeksjoner.

Informasjon fra og god samhandling med andre etater for å gjennomføre en effektiv forvaltning er viktig. Mattilsynet må levere pålitelige data og bidra til samhandling der dette er nødvendig for andre myndigheter.

Mattilsynets skal, der det er relevant, innhente og ta hensyn til risikovurderinger fra Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) eller råd fra kunnskapsinstitusjonene på matområdet, andre fagetater og rådgivende organer.

3.2 Nærmere styringssignaler

3.2.1 Regelverksutvikling og internasjonalt arbeid

Mattilsynet skal legge vekt på den nære sammenhengen mellom internasjonalt arbeid og nasjonal regelverksutvikling. Det internasjonale arbeidet er grunnleggende for å nå målene i matpolitikken. Mattilsynet skal i samarbeid med departementene sørge for at det er sammenheng mellom målene i matpolitikken og de posisjonene som fremmes i internasjonale fora. For å oppnå norsk innflytelse og å ivareta norske interesser er det nødvendig å drive et målrettet nettverksarbeid og å bidra til gode fellesskapsløsninger, slik at Norge framstår som en positiv medvirker.

Matdepartementenes felles dokument for internasjonalt arbeid² legger føringer og gir prioriteringer for det internasjonale arbeidet.

Mattilsynet skal i samarbeid med departementene følge opp EUs arbeid med utvikling av nytt regelverk. Ut over det løpende EØS-arbeidet, gjelder dette også på områder der EU utvikler sektorovergripende regelverk og hvor Norge som EØS-medlemsstat, ikke har avtalefestet tilgang til de foraene der regelverket utvikles og behandles politisk. Mattilsynet skal utarbeide halvårlige planer for EØS-arbeidet.

Mattilsynet skal legge vekt på å gjennomgå og modernisere regelverket på sitt område. Økt brukervennlighet og forenkling er sentralt. Unødvendige og særnorske byrder for næringsutøverne skal fjernes. Regelverket skal også legge til rette for et mest mulig enhetlig, rasjonelt og effektivt tilsyn. Mattilsynet skal legge vekt på å ivareta disse hensynene ved deltakelse i internasjonale fora som utvikler regelverk og standarder. Ved utviklingen av nytt regelverk skal Mattilsynet gjennomføre prosesser slik at det skapes størst mulig forståelse hos berørte grupper for behovet for regulering.

Det er viktig at Mattilsynets forslag til utforming av nasjonalt regelverk utnytter det handlingsrommet som EØS-regelverket gir, når dette er i samsvar med politiske mål. Nasjonalt regelverk skal være i samsvar med WTO-bestemmelsene og standardene fra Codex Alimentarius Commission, Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE) og Verdens plantehelseorganisasjon (IPPC).

Mattilsynet skal fremme koordinerte norske interesser i internasjonale organisasjoner som Codex Alimentarius Commission, OIE og IPPC.

Mattilsynet skal følge med på arbeidet i Verdens drue- og vinorganisasjon (OIV) og delta i aktuelle grupper under Nordisk Ministerråd.

Mattilsynet skal følge opp relevante internasjonale prosesser om matsikkerhet, folkehelse og miljø som har grenseflater mot Mattilsynets ansvarsområder.

Mattilsynet skal videreføre arbeidet knyttet til WHO/UNECE sin protokoll om vann og helse, og arbeide videre for å følge opp Norges forpliktelser under protokollen og for å gjennomføre de nasjonale målene som er fastsatt. I 2016 vil prosessen med å utvikle ny norsk drikkevannsforskrift være en viktig del av Mattilsynets oppfølgingsarbeid.

Mattilsynet skal innenfor sitt ansvarsområde følge opp bilaterale overenskomster (MoU-er) inngått av matdepartementene.

² Internasjonalt arbeid på områdene mattrygghet, forbrukerhensyn, dyre- og fiskehelse, dyrevelferd, plantehelse og kosmetikk. Siste versjon 08.08.2014 (er for tiden under revisjon).

Mattilsynet skal videreføre samarbeidet med andre etater om forskrifter på områder der flere etater har forvaltningsansvar.

Mattilsynet skal i samarbeid med departementene følge opp Nordisk Ministerråds og EUs arbeid med problemstillinger knyttet til forebygging og reduksjon av matsvinn.

Mattilsynet skal samarbeide med Statens strålevern for å følge opp strategien for forvaltning av radioaktivitet i fôr og næringsmidler og tilhørende gjennomføringsplan.

Mattilsynet skal gjøre en utredning av mulig ansvarsoverføring til bransjen for sertifisering av såvare.

En rekke land som Norge eksporterer til, stiller krav til mat- og innsatsvaretrygghet, dyrehelse, dyrevelferd, fiskehelse, fiskevelferd og plantehelse og til dokumentasjon av disse forholdene. Dette arbeidet skal vektlegges. Det innebærer ikke minst samarbeid, kontakt og dialog med tilsynsmyndighetene i aktuelle land for å bidra til tillit til norsk matforvaltning, og for å identifisere krav som disse landene stiller ved import. Det er viktig at arbeidet med inspeksjoner fra andre lands tilsynsmyndigheter systematiseres gjennom dialog mellom Mattilsynet og næringen. Inspeksjonene forberedes og følges opp i nært samarbeid med næringsorganisasjonene.

3.2.2 Tilsyn og håndheving av regelverk

Mattilsynet skal ved hensiktsmessige metoder føre tilsyn med alt regelverk etaten har tilsynsansvar for. Tilsynsaktivitetene skal gjennomføres ut fra en helkjedetilnærming og skal samlet sett bidra til økt etterlevelse av regelverket.

Tilsynsmetode, omfang og frekvens skal oppfylle internasjonale forpliktelser. Nasjonale kontrollplaner skal ligge til grunn for prioritering og rapportering. For å kunne utnytte ressursene best mulig og for å forenkle virksomhetenes møte med Mattilsynet, skal det enkelte tilsynsbesøk ivareta ulike fagansvarsområder, så langt dette er hensiktsmessig.

Et godt synlig utøvende tilsyn er viktig fordi dette vil ha en klar allmennpreventiv effekt. Tilsynsfrekvensen skal generelt økes ved å gjennomføre flere, men mindre omfattende, tilsyn. Det skal legges vekt på økt bruk av uanmeldte tilsyn. God oversikt over risiko i ulike bransjer og tilstanden i de enkelte virksomhetene, skaper grunnlag for å føre et risikobasert tilsyn. Dette skal også bidra til at alvorlige regelverksbrudd blir oppdaget så raskt som mulig.

Mattilsynet skal sikre god dokumentasjon av tilstand, effekter av tilsyn, bruk av virkemidler, tilsynsaktivitet og bruk av ressurser på ulike områder.

Mattilsynet skal fortsatt arbeide for en mer enhetlig bruk av virkemidler på ulike faglige ansvarsområder og på tvers av regionene. Mattilsynet skal også følge opp kvaliteten på de tilsynsoppgavene som er delegert til andre, herunder tilsyn etter økologiregelverket.

Regelverket om hygiene og kontroll stiller krav til fagkunnskap både hos den enkelte virksomhet og i Mattilsynet, særlig for å kunne utnytte den fleksibiliteten reglene gir. Mattilsynet skal være en pådriver i arbeidet med å utvikle nasjonale retningslinjer for god hygienep praksis og sørge for effektiv og hensiktsmessig vurdering av de nasjonale retningslinjene bransjene utarbeider. For de bransjene der retningslinjene er vurdert, skal disse benyttes i tilsynsaktiviteten.

Regelverket om offentlig kontroll legger vekt på at tilsynet skal utføres i det leddet i matproduksjonskjeden der effekten er størst. I mange tilfeller medfører dette behov for økt oppmerksomhet på tilsyn i primærproduksjonen og tidlig i matproduksjonskjeden.

Mattilsynet skal ha særskilt høy oppmerksomhet på tiltak for å forebygge og redusere forekomsten av antibiotikaresistente bakterier i husdyrholdet. Mattilsynet skal sikre at det veterinære legemiddelregisteret gir relevant dokumentasjon for dette arbeidet.

Ved tilsyn i primærproduksjonen på land skal Mattilsynet dra nytte av samarbeidet med Matmerk og det revisjonsarbeidet Matmerks revisorer gjennomfører.

Der regelverket fastsetter plikt til godkjenning eller krav om sertifikater eller attester, skal Mattilsynet ha rutiner som sikrer rask og effektiv saksbehandling.

Mattilsynet skal fortsette arbeidet med å effektivisere utstedelsen av eksportattester.

Samarbeidet med Norges Råfisklag og aktørene i sjømatnæringen i forbindelse med tilsyn etter fiskekvalitetsforskriften skal fortsatt vektlegges.

Mattilsynet skal innføre en landsdekkende smilefjesordning i serveringsnæringen slik ordningen er beskrevet i den nye smilefjesforskriften som trer i kraft fra 1. januar 2016.

Ny norsk forskrift om matinformasjon trådte i kraft 13. desember 2014. Det nye kravet om obligatorisk næringsdeklarasjon skal tre i kraft 13. desember 2016. Mattilsynet skal fortsatt legge vekt på en rask og smidig overgang til nytt regelverk om matinformasjon. Samtidig må det legges vekt på at virksomhetene selv tar ansvaret for matinformasjon til forbrukerne på alvor, særlig når det gjelder forhold som har helsemessig betydning (allergener). Mattilsynet skal også ha oppmerksomhet rettet mot villedende merking.

Mattilsynet skal fortsatt samarbeide med Helsedirektoratet om nøkkelhullordningen.

Regjeringen fastsatte i 2014 nasjonale mål under WHO/UNECE sin protokoll om vann og helse. På bakgrunn av målene er det høsten 2015 fastsatt en gjennomføringsplan for Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar. Mattilsynet har en viktig rolle for å

bidra til at målene nås, og skal utføre oppgaver som framgår av gjennomføringsplanen. En betydelig andel av befolkningen får vann fra vannforsyningsystemer som fremdeles ikke er i samsvar med drikkevannsforskriften. Forhold ved råvannskildene, rensingen og ledningsnettene gjør at vannet som leveres til forbrukerne, ikke alltid er så trygt som det skal være. Forebyggende sikring og beredskap er også viktig for å opprettholde leveringssikkerheten av trygt vann. Mer aktiv bruk av de virkemidlene Mattilsynet har til rådighet, er fortsatt viktig, eksempelvis der det påvises mangler ved ledningsnettene. Tidlig og tydelig dialog i relevante plansaker er et annet viktig virkemiddel for å oppnå målene på vannområdet.

På fiskehelse- og fiskevelferdsområdet er arbeid for å oppnå regjeringens mål om en bærekraftig og forutsigbar vekst i havbruksnæringen, herunder arbeid knyttet til bekjempelse av lakselus, reduksjon av produksjonssvinn og forsvarlig legemiddelbruk, særlig viktig. Mattilsynet skal i 2016 prioritere arbeidet med å følge opp føringene i Meld. St. 16 (2014-2015), spesielt med tanke på lakselus. I dette arbeidet er samarbeidet med andre etater, som Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet viktig. Mattilsynet skal øke innsatsen knyttet til kontroll av oppdrettsanlegg, jf Innst. 8 S (2015-2016) der bevilgningen til formålet er økt med 10 mill kroner.

Mattilsynet skal følge opp tiltak for å skjerpe virksomhetenes etterlevelse av regelverket ved import av planter.

Mattilsynet må følge opp det nye regelverket om godkjenning og bruk av plantevernmidler og den nye handlingsplanen på området. Dette inkluderer sekretariatsfunksjon for arbeidsgruppen.

Som følge av økende import, skal Mattilsynet ha oppmerksomhet på import av varer og dyr. Dette gjelder særlig økt innsats for å hindre ulovlig import av kjøtt og smitte ved import av kjæledyr.

Mattilsynet skal legge stor vekt på arbeidet for å fremme god dyrevelferd. Når det gjelder landdyr, skal Mattilsynet ha særlig oppmerksomhet på hold av fjørfe og pelsdyr, tap av dyr på utmarksbeite og reindrif. Når det gjelder oppfølging av saker som gjelder dyrevelferd på grunn av fare for rovviltangrep, skal Mattilsynet bidra til oppfølging av rovviltforliket fra 2011 gjennom tett samarbeid med miljøforvaltningen og berørte parter.

Mattilsynet skal legge vekt på god samhandling med politiet i pilotprosjektet med dyrepolitiet for å få best mulig behandling av saker som gjelder alvorlig omsorgssvikt og overgrep mot dyr. I samsvar med Innst. 8 S (2015-2016) skal det i 2016 etableres en ny dyrepolitienhet i Rogaland og i den sammenheng er bevilgningen økt med 1 mill kroner.

Mattilsynet skal også ha oppmerksomhet på og rapportere på tema som er spesielt omtalt i Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet, herunder tilsyn med kosttilskudd og lignende produkter og GMO i fôr og næringsmidler. Mattilsynet skal også rapportere tilsynsaktiviteter knyttet til dyrehelsepersonelloven og kosmetikkloven.

Matlovens geografiske virkeområde er fra 1. oktober 2015 utvidet til å omfatte Svalbard. Tilsynsmyndigheten er lagt til Mattilsynet.

Mattilsynet skal innenfor sitt ansvarsområde følge opp vannforskriften og arbeidet med de regionale vannforvaltningsplanene, samt den tverrsektorielle handlingsplanen med tiltak mot fremmede skadelige arter.

Mattilsynet har tilsynsoppgaver med levende GMO og ved salg av reseptfrie legemidler utenom apotek. Mattilsynets aktiviteter på disse områdene skal finansieres av oppdragsgiver, og inntektsføres på kap. 4115 post 02.

3.2.3 Veiledning og informasjon om regelverket

Mattilsynet skal opptre profesjonelt og servicert i møte med brukerne og bidra til bevisstgjøring om den enkelte virksomhetens eget ansvar for å etterleve regelverket. God, aktiv og tidlig veiledning er viktig, særlig til mindre virksomheter som ikke kan forutsettes å ha samme kunnskapen om regelverket som større profesjonelle aktører. Eksempler kan være asylmottak, barnehager, skolefritidsordninger og institusjoner.

Mattilsynet skal vurdere behov og muligheter for å utarbeide en temaveileder om ivaretagelse av drikkevannshensyn i planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Mattilsynet skal også legge vekt på å kommunisere og dele kunnskap med virksomheter, bransjeorganisasjoner og kompetansenettverk på lokalmatområdet, jf Meld. St. 31 (2014-2015) *Garden som ressurs – marknaden som mål*. Godt og oppdatert informasjonsmatriell for lokalmatprodusenter er viktig i den sammenhengen. Dette gjør det lettere for produsentene å orientere seg om regler og krav for å sikre trygg mat og nødvendig informasjon til forbrukerne.

Mattilsynet skal legge til rette for brukervennlig og målrettet presentasjon av regelverk på www.mattilsynet.no,

3.2.4 Områdeovervåking

God dokumentasjon av status og utvikling av tilstand er viktig, ikke bare som grunnlag for prioritering og planlegging av regelverksutvikling og tilsyn, men også som grunnlag for godt tilpasset faglig beredskap og oppdaterte kostholdsråd. Overvåkings-, kontroll- og kartleggingsprogrammer som følger av internasjonale avtaler eller som skal ivareta norske tilleggsgarantier, skal prioriteres. Matdepartementene forventer at Mattilsynet deltar i koordinerte kontrollprogrammer på lik linje med andre medlemsstater i EØS.

Mattilsynet skal innrette områdeovervåkingen, herunder overvåkings-, kontroll- og kartleggingsprogrammene, målrettet og kostnadseffektivt, slik at de gir oversikt over tilstanden på viktige områder som er omfattet av Mattilsynets overordnede mål.

Mattilsynet skal sørge for å ha tilstrekkelig handlingsrom til å imøtekomme behov for å håndtere endringer i sykdomsbildet eller i situasjonen når det gjelder fremmedstoffer i næringsmidler eller innsatsvarer.

I overvåkingen av og beredskapsarbeid mot zoonoser og plante-, landdyr- og fiskehelse skal det rettes spesiell oppmerksomhet mot smittestoffer og sykdommer som kan true Norges gode status. Områdeovervåkingen skal være tilpasset risikobildet til enhver tid. Overvåkingen av antibiotikaresistente bakterier i husdyrholdet og maten skal styrkes.

Mattilsynet skal samarbeide med miljømyndighetene i forvaltningen av sykdommer hos viltlevende landdyr og akvatiske dyrearter. Dette gjelder spesielt overvåking av og tiltak mot *Gyrodactylus salaris* og krepsepest.

Hovedansvaret for ernæringsarbeidet er lagt til Helsedirektoratet. I samarbeid med Helsedirektoratet og Nasjonalt folkehelseinstitutt skal Mattilsynet følge utviklingen av matvarenes sammensetning og kostholdet i befolkningen. Oppdaterte data er blant annet nødvendige som grunnlag for gode risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt.

Mattilsynet skal bidra til gjennomføringen av aktuelle tiltak for å følge opp Meld. St. 19 (2014-2015) *Folkehelsemeldingen*, når det gjelder tiltak som berører forhold som knytter seg til lovgivningen på matområdet.

Mattilsynet skal, i samarbeid med Helsedirektoratet, delta i oppfølgingen av Tiltaksplan salt (2014 - 2018): *Reduksjon av saltinntaket i befolkningen* når det gjelder forhold som knytter seg til lovgivningen på matområdet.

3.2.5 Kommunikasjon

Departementene vektlegger en offensiv og målrettet kommunikasjonsvirksomhet i samsvar med den statlige kommunikasjonspolitikken. Mattilsynet skal gjennomføre løpende systematisk formidling av aktiviteter innenfor regelverksutvikling og tilsyn, inkludert effekter av disse aktivitetene. Mattilsynet skal også aktivt formidle faglige vurderinger av tilstand, og begrunnelser for valg av strategier og aktiviteter.

Ved siden av aktiv informasjonsformidling skal Mattilsynet legge til rette for effektiv toveis kommunikasjon med omverden, både i regelverksutviklingen og tilsynsvirksomheten.

3.2.6 Kunnskapsstøtte

Mattilsynet skal bidra til effektiv og samfunnsnyttig bruk av kunnskapsinstitusjonene på matområdet og Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM).

Det er lagt til grunn at all kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap fra NIBIO, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet skal gis med grunnlag i tildelingene fra de ansvarlige departementene.

Mattilsynet bør så langt det er hensiktsmessig inngå nærmere avtaler/kontrakter om den støtten som skal ytes innenfor rammene av tildelingene fra departementene.

Mattilsynet bør i samarbeid med VKM og kunnskapsinstitusjonene på matområdet utvikle effektive rutiner for utveksling og bruk av analysedata og annen informasjon som kan skape bakgrunn for gode faglige risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt.

VKM vil bistå Mattilsynet i henhold til sitt mandat.

3.2.7 Administrative forhold

Delmål 1: En enkel og brukervennlig forvaltning med god kvalitet

Målet om en enkel og brukervennlig forvaltning med god kvalitet skal nås gjennom forenkling og effektiv ressursbruk. Digitalisering er et viktig virkemiddel for forenkling og for å sikre kostnadseffektive og brukervennlige tjenester og løsninger både for brukere og forvaltning. Vi viser for øvrig til LMDs Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet og Rundskriv H-7/14 Digitaliseringsrundskrivet.

Delmål 2: Gode systemer for samfunnssikkerhet og beredskap

Det legges til grunn at arbeidet med sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap inngår som en integrert del av all virksomhet i Mattilsynet. Arbeidet skal være målrettet, systematisk, sporbart og være integrert i Mattilsynets planverk, styringssystemer og i styringsdialogen med departementet. Mattilsynet foretar skriftlig kartlegging av risiko og sårbarhet på eget ansvarsområde. Vi viser for øvrig til Instruksen pkt. 3.5.3. Vi ber i tillegg Mattilsynet om å vurdere å gjennomføre de fire antatt mest effektive tiltakene mot IKT-angrep anbefalt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).³ Virksomheten må selv vurdere ytterligere tiltak iht.

³ De 4 tiltakene er; oppgrader program- og maskinvare, installer sikkerhetsoppdateringer, ikke tildel sluttbrukere administrator-rettigheter samt blokker kjøring av ikke-autoriserte programmer. Anbefalingen fra NSM er offentliggjort på:
<https://www.nsm.stat.no/globalassets/dokumenter/veiledninger/systemteknisk-sikkerhet/s-02-ti-viktige-tiltak-mot-dataangrep.pdf>

NSMs anbefaling. Vi viser for øvrig til LMDs Instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet.

4. NÆRMERE OMTALE AV TILDELING FOR 2016

Mattilsynet skal disponere tildelte midler på en slik måte at det blir dekning for lønnsutbetalinger og andre utgifter gjennom hele budsjettåret. Det understrekes at det ikke er adgang til å overskride bevilgningen på de enkelte poster, bortsett fra det som følger av unntaksbestemmelsene i budsjettfullmakten, jf. pkt. 2.3. Muligheten til å få tilleggsbevilgninger eller overskridelsestillatelse i året er meget begrenset. Uforutsette utgifter må dekkes innenfor rammen. Det forutsettes at budsjetterte inntekter oppnås.

Dersom det oppstår uforutsette omstendigheter med store budsjettmessige konsekvenser, må dette snarest meddeles Landbruks- og matdepartementet. Budsjettmessig dekning må da foreslås.

4.1 Tildelingen under kap. 1115 post 01 Driftsutgifter

Landbruks- og matdepartementet vil komme tilbake til virkningen av lønnsoppgjøret i 2016 i løpet av høsten 2016.

Mattilsynet skal også i 2016 dekke driftsutgifter for Veterinærmedisinsk rettsråd og Rådet for dyreetikk (unntatt sekretærutgifter) samt for nasjonal komite for bruk av dyr i forsøk.

Mattilsynet skal dekke utgiftene ved norsk medlemskap i relevante internasjonale organisasjoner.

4.2 Tildelingen under kap. 1115 post 22

Bevilgningen skal dekke Mattilsynets utgifter til reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser.

4.3 Tildelingen under kap. 1115 post 71 Tilskudd til erstatninger

Bevilgningen skal dekke statens betalingsforpliktelser overfor dem som har ytt nødhjelp etter dyrevelferdsloven § 4, samt kostnader for tiltak som settes i verk av Mattilsynet i medhold av matloven, dyrehelsepersonelloven og dyrevelferdsloven i de tilfellene kostnadene ikke kan drives inn fra eier/ansvarlig. Posten er en overslagsbevilgning.

4.4 Tildelingen under kap. 4115 post 01 Gebyrer m.m.

Det vises til Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet for budsjetterte inntekter for gebyrer. Det er lagt til grunn at alle gebyrsatser lønns- og prisjusteres.

Mattilsynet skal i årsrapporten redegjøre for sammenhengene mellom inntekter fra gebyrene og utgifter ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene. Når det gjelder utgiftene,

skal det oppgis tall både for totale utgifter og for de direkte utgiftene ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene.

4.5 Tildelingen under kap. 4115 post 02 Driftsinntekter og refusjoner mv.

I tillegg til driftsinntekter fra oppgaver som Mattilsynet utfører for annen forvaltning samt diverse refusjoner, kan visse inntekter fra gebyrer for særskilte ytelser som Mattilsynet av hensyn til næringsutøverne utfører utenfor ordinær arbeidstid, føres på posten, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Landbruks- og matdepartementet.

4.6 Tildelingen under kap. 5550 post 70 Miljøavgift på plantevernmidler

Det vises til Prop. 1 S (2015-2016) Finansdepartementet når det gjelder budsjetterte inntekter for miljøavgift på plantevernmidler.

4.7 Særskilte belastningsfullmakter fra Helse- og omsorgsdepartementet

Mattilsynet gis fullmakt til å belaste kap. 702 post 21 Beredskap med inntil 0,2 mill. kroner til beredskapsplanlegging og øvelser knyttet til oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap, jf. Prop. 1 S (2015-2016) Helse- og omsorgsdepartementet, med krav om resultatrapportering i årsrapporten.

5. RAPPORTERING

5.1 Årsrapport

Årsrapporten skal utarbeides i overensstemmelse med kravene i Instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet av 1. september 2014.

I årsrapporten skal det legges vekt på måloppnåelse for virksomheten i henhold til de mål og resultatmål som er satt i tildelingsbrev for det aktuelle året. Vesentlige avvik skal rapporteres og forklares.

Årsrapporten for 2015 har frist **15.03.2016.**

Årsrapporten for 2016 har frist **15.03.2017.**

5.1.1 Rapporteringsindikatorer for 2016

For å kunne følge utviklingen over tid, skal rapporteringen på effekt- og produksjonsindikatorer så langt som mulig også omfatte resultater de to foregående år.

5.1.1.1 Rapportering på effektmål

Effektmål	Indikatorer
Trygg mat og trygt drikkevann	<ul style="list-style-type: none">• Antall og andel undersøkte prøver med ulovlig innhold av fremmedstoffer (som f.eks. plantevernmiddelrester, dioksiner, PCB og legemiddelrester)• Antall meldte partier som har vært årsak til

	<p>matvareallergi/-intoleranse på grunn av reaksjoner på udeklarte allergener</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall registrerte sykdomstilfeller etter smitte av Salmonella, Campylobacter, Yersinia, Shigella, Listeria, EHEC (MSIS) • Antall sendte meldinger om påvist helsefare i matvarer og fôr i det norske markedet (RASFF) • Andel personer i Norge tilknyttet vannforsyningssystem med tilfredsstillende analyseresultater for drikkevannskvaliteten (E. coli, farge, turbiditet og pH)
God helse hos planter, fisk og landdyr	<ul style="list-style-type: none"> • Antall utbrudd og påvisning av alvorlige smittsomme sykdommer hos domestiserte og viltlevende landdyr og fisk • Antall skadegjørere på EPPOs A2 liste som regnes som forekommende i Norge
God dyrevelferd og respekt for dyr	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel dyr som dør under transport og oppstalling på slakteri, spesielt fjørfe • Antall og andel i tap av dyr på beite • Antall dyr brukt i forsøk (totalt og for fisk)
Helse, kvalitet og forbrukerhensyn langs hele matproduksjonskjeden	<ul style="list-style-type: none"> • Antall og andel prøver hvor det er påvist salmonella og hvor det er påvist overskridelser av grenseverdier for uønskede stoffer i forhold til totalt antall prøver • Antall og andel vedtak med hjemmel i matinformasjonsforskriften i forhold til totalt antall vedtak som gjelder næringsmidler
Miljøvennlig produksjon	<ul style="list-style-type: none"> • Beregnet risiko ved bruk av plantevernmidler

5.1.1.2 Rapportering knyttet til Mattilsynets produksjonsindikatorer

Produksjonsprosess	Indikatorer
Utvikle regelverk	<ul style="list-style-type: none"> • Antall EØS-notater på stadium 1 og 2 behandlet i SUMO (spesialutvalget for matområdet) • Antall implementeringer av EØS-regelverk innen frist sett opp mot totalt antall implementeringer som skulle ha vært gjennomført (også i henhold til forenklet prosedyre) • Regelrydding - antall forskriftsendringer med forenkling av regelverket • Regelverksutvikling på nett - antall besøk

Kommunisere og veilede	<ul style="list-style-type: none"> • Matportalen - antall besøk per år • Mattilsynet.no - antall besøk per år
Føre tilsyn	<ul style="list-style-type: none"> • Tilsynsproduksjon - antall tilsyn <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Produktivitet - antall tilsyn per ukeverk på tilsynstype inspeksjon innen fagområdene detalj, servering, transport, næringsmidler • Regelverksetterlevelse - andel av virksomhetene det er ført tilsyn med hvor avvik er påvist <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Enhetlig faglig skjønn - variasjon mellom regionene i andel av virksomhetene med påvist avvik <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Virkemiddelbruk - andel virksomheter det er ført tilsyn med hvor vedtak er fattet <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Enhetlig virkemiddelbruk - variasjon mellom regionene i andel av virksomhetene med påvist avvik hvor det er fattet vedtak <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Beredskap – antall/type gjennomførte øvelser • Antall gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser, med en kort beskrivelse av området analysene dekker
Støtte og styre	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv drift - andel årsverk til støtte- og styreaktiviteter • HMS - prosent sykefravær • IKT - oppetid for MATS skjematjenester

Informasjonen knyttet til indikatorer som ble tatt ut fra og med 2015, skal på egnet måte være tilgjengelig for departementene i en statistikkbank. Statistikkbanken skal dekke hele Mattilsynets virksomhet.

5.1.2 Årsverksrapportering

Departementet rapporterer på antall årsverk til Stortinget gjennom statsbudsjettet. Alle vesentlige endringer i antall årsverk skal kommenteres.

5.1.3 Andre rapporteringskrav

Utover kravene som fremgår av Instruksen og av pkt. 6.1.4 over skal det i årsrapporten del IV rapporteres på følgende forhold:

- Mattilsynets arbeid med bemanning og omstilling
- Nøkkeltall for bruk av lærlinger, likelønn, deltid, midlertidige ansatte, og sykefravær fordelt på kjønn, jf. veileder «*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten*»
- Kvalitativ beskrivelse av Mattilsynets tjenester som er digitalisert og i hvilket omfang de digitaliserte tjenestene brukes (volum og brukergrupper)
- Kvalitativ beskrivelse av effekter av nyere IKT-løsninger
- Status i arbeidet med styringssystem for informasjonssikkerhet i virksomheten
- Antall og omtale av gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser
- Sammenheng mellom inntekter fra gebyrene og utgifter ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene

Departementet vil i eget brev be Mattilsynet om egen rapportering, utenom årsrapporten, på sikkerhetstilstanden i virksomheten. Denne rapporteringen skal beskrive sikkerhets- og beredskapsutfordringer, eventuelle sikkerhetstruende hendelser som er identifisert, og arbeidet som er gjort i løpet av året for å redusere sårbarhet.

5.1.4 Fellesføring i tildelingsbrevene for 2016

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest, ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen. I 2016 skal Mattilsynet kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. Mattilsynet står fritt til selv å velge metode for kartleggingen. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer for brukerundersøkelser og brukerdiallog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye. På bakgrunn av kartleggingen skal Mattilsynet vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene. I årsrapporten for 2016 skal Mattilsynet omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt.

Vi henviser til rundskriv H-14/2015 om fellesføring i tildelingsbrevene for 2016.

5.2 Tertialrapportering

Mattilsynet skal ved utgangen av 1. og 2. tertial 2016 rapportere overordnet om sin virksomhet i henhold til mål i tildelingsbrevet. Det skal fokuseres på hovedresultater og evt. vesentlige avvik som har oppstått i forhold til plan og forutsetninger.

Rapport pr. 2. tertial skal inneholde regnskapsrapport pr. 2. tertial. Det skal rapporteres pr. kapittel og post, både på utgifts- og inntektskapittel, og det skal utarbeides prognose for året. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

6. STYRINGSKALENDER

Departementene legger vekt på å videreføre og videreutvikle styringsdialogen mellom Mattilsynet og departementene, bl.a. gjennom styringsmøter.

Frist	Oppgave	Ansvar
Jan./feb. 2016	Årsavslutning for 2015, jf. eget brev fra LMD	Mattilsynet
1.3.2016	Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2016	Mattilsynet
15.3.2016	Årsrapport 2015	Mattilsynet
20.04.2016	Styringsmøte	LMD
15.5.2016	Mattilsynets budsjettforslag for 2017	Mattilsynet
1.6.2016	Rapport pr. 1. tertial 2016	Mattilsynet
15.06.2016	Styringsmøte	LMD
1.10.2016	Rapport pr. 2. tertial 2016	Mattilsynet
1.10.2016	Innspill til nysalderingen 2016	Mattilsynet
1.11.2016	Innspill til IKT-satsinger 2018	Mattilsynet
09.11.2016	Styringsmøte	LMD
1.12.2016	Innspill til store satsinger 2018	Mattilsynet